

Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van 4 juli 2023, nr. WJZ/33366590, houdende aanwijzing van de territoriale wateren en de exclusieve economische zone rond Bonaire, Sint Eustatius en Saba als natuurpark voor zeezoogdieren, haaien en roggen (Regeling aanwijzing Yarari-reservaat als natuurpark)

De Minister voor Natuur en Stikstof,

Gelet op artikel 4 van het op 18 januari 1990 te Kingston getekende protocol betreffende de bijzondere beschermde gebieden en de in de natuur levende dieren en planten, met bijlagen (Trb. 1990, 115), behorende bij het op 24 maart 1983 te Cartagena de Indias gesloten Verdrag inzake de bescherming en ontwikkeling van het mariene milieu in het Caraïbisch gebied (Trb. 1983, 152);

Gelet op het op 2 december 1946 in Washington D.C. ondertekende Internationale Verdrag tot Regeling van de Walvisvangst (Trb. 1951, 26);

Gelet op het memorandum van overeenstemming over de instandhouding van trekkende haaien onder artikel IV van het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, 23 juni 1979 (Trb. 1980, 145 en Trb. 1981, 6);

Gelet op de artikelen 2a, eerste lid, en 8d, eerste lid, van de Wet grondslagen natuurbeheer- en bescherming BES;

Besluit:

Artikel 1

1. De territoriale wateren en de exclusieve economische zone rond de eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba worden onder de naam Yarari-reservaat aangewezen als natuurpark als bedoeld in artikel 2a van de Wet grondslagen natuurbeheer- en bescherming BES.
2. Het natuurpark, bedoeld in het eerste lid, omvat het gebied zoals aangegeven op de kaarten opgenomen in de bijlage bij deze regeling.

Artikel 2

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling aanwijzing Yarari-reservaat als natuurpark.

Artikel 3

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES in werking treedt.

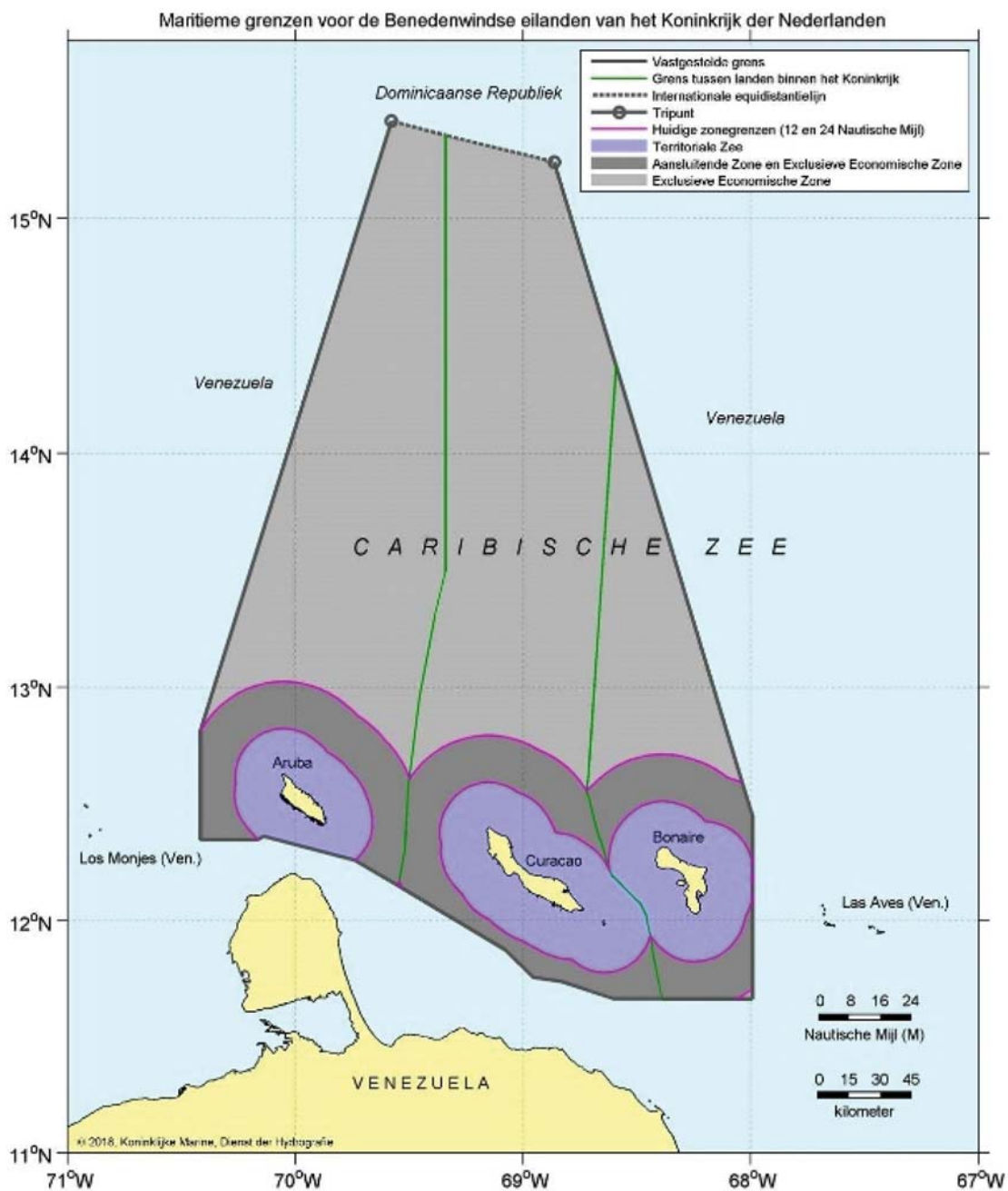
Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

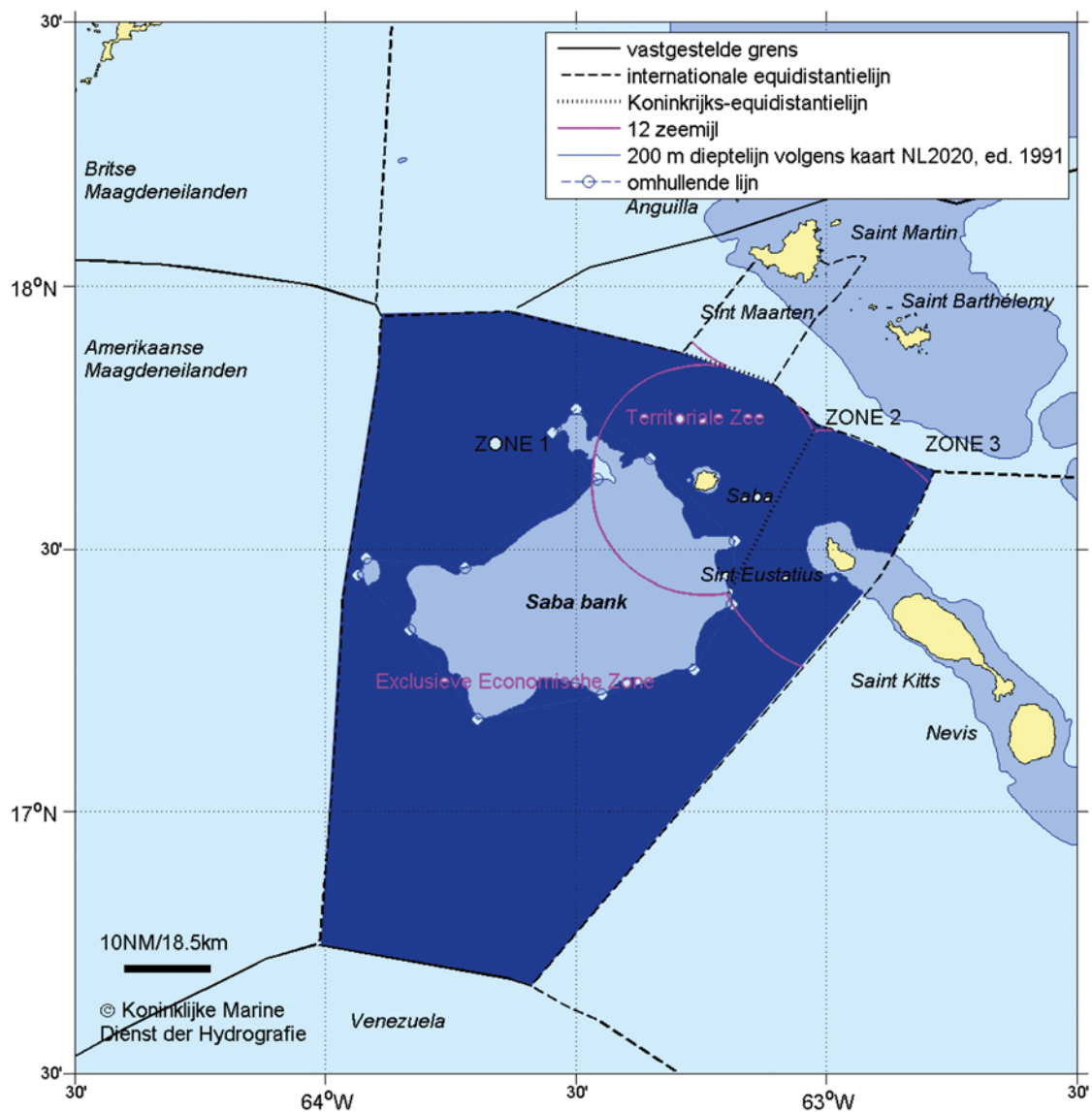
's-Gravenhage, 4 juli 2023

*De Minister voor Natuur en Stikstof,
C. van der Wal-Zeggelink*

BIJLAGE, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 1, TWEEDE LID

Kaarten voor aanwijzing Yarari-reservaat

TOELICHTING

1. Inleiding

Deze regeling strekt tot formele aanwijzing van het Yarari-reservaat als natuurpark in de zin van de Wet grondslagen natuurbeheer- en bescherming BES (hierna: Wgnb BES) (artikel 1 van deze regeling). Deze aanwijzing vindt plaats ter uitvoering van het zogenoemde SPAW-Protocol, het op 18 januari 1990 te Kingston getekende protocol betreffende de bijzondere beschermde gebieden en de in de natuur levende dieren en planten, met bijlagen (Trb. 1990, 115), behorende bij het op 24 maart 1983 te Cartagena de Indias gesloten Verdrag inzake de bescherming en ontwikkeling van het mariene milieu in het Caraïbisch gebied (Trb. 1983, 152).

2. Wettelijk kader

Voor het grondgebied van de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba geldt de Wgnb BES. Deze wet bevat de grondslagen voor de uitvoering van de verschillende natuurbeschermingsverdragen die op de eilanden gelden, waaronder het eerdergenoemde SPAW-protocol. Het SPAW-protocol verplicht partijen tot het aanwijzen van beschermde gebieden, wanneer dat noodzakelijk is voor het behoud van de natuurlijke rijkdommen van het Caribisch gebied¹. De werkingssfeer van het protocol is beperkt tot het mariene milieu van het Caribisch gebied².

Ter uitvoering van het SPAW-protocol heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: Minister), mede gelet op de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van internationale verplichtingen, de bevoegdheid voor het instellen van beschermde gebieden als bedoeld in het SPAW-protocol in de exclusieve economische zone (hierna: EEZ)³. Alvorens de Minister over kan gaan tot het instellen van een beschermd gebied bij ministeriële regeling, voert de Minister hierover overleg met het betreffende openbare lichaam. Zodra een beschermd gebied of natuurpark is ingesteld, moet het voorgedragen worden bij het door middel van het SPAW-protocol ingestelde uitvoerende bureau, met het verzoek om het beschermd gebied op te nemen in de bij het SPAW-protocol horende lijst van beschermde gebieden⁴.

Bij onderhavige regeling wordt het Yarari-reservaat formeel aangewezen als natuurpark in de zin van de Wgnb BES. Met de formele aanwijzing van het Yarari-reservaat wordt uitvoering gegeven aan artikel 4, eerste lid, en tweede lid, onder b, van het SPAW-protocol. Het beschermd gebied is ingesteld ten behoeve van het behoud, de handhaving en het herstel van leefmilieus en de daarmee samenhangende ecosystemen die essentieel zijn voor het voortbestaan en het herstel van uitstervende, bedreigde of inheemse diersoorten, namelijk de dieren van walvisachtigen, de haaien en de roggen.

Partijen nemen de maatregelen die noodzakelijk en uitvoerbaar zijn om de doelstellingen waarvoor het beschermde gebied is ingesteld te verwezenlijken⁵. Onder deze maatregelen worden onder meer begrepen de regulering van de visserij en een verbod op het doden of vernietigen van bedreigde diersoorten. Partijen dienen voor ingestelde beschermde gebieden een beheerplan vast te stellen om goed beheer en bescherming te borgen⁶.

In artikel 8a, eerste en tweede lid, van de Wgnb BES worden handelingen en activiteiten ten aanzien van plantensoorten, opgenomen in bijlage I van het SPAW-protocol, en ten aanzien van diersoorten, opgenomen in bijlage II van het SPAW-protocol, verboden, voor zover deze in artikel 11, eerste lid, onderdelen a en b, van het SPAW-protocol verboden worden. In artikel 11 van het SPAW-protocol is bepaald dat het verboden is om de beschermde soorten, genoemd in bijlagen I en II, te schaden, dan wel te doden, te vangen of te verstoren.

De verboden, bedoeld in artikel 8a van de Wgnb BES, zijn van toepassing op het gehele grond- en zeegebied van Caribisch Nederland, inclusief de EEZ.

Op grond van artikel 8a, derde lid, van de Wgnb BES kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gegeven ten aanzien van planten- en diersoorten, die zijn opgenomen op bijlage III van het SPAW-protocol, en andere aangelegenheden ter uitvoering van het SPAW-protocol. Het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES geeft daaraan invulling.

¹ Artikel 4, eerste lid, van het SPAW-protocol.

² Artikel 1, onder d, van het SPAW-protocol.

³ Artikel 2a van de Wgnb BES.

⁴ Artikel 10 van het SPAW-protocol.

⁵ Artikel 5 van het SPAW-protocol.

⁶ Artikel 6 van het SPAW-protocol.

Het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES bevat diverse maatregelen ter bescherming van de haaien en roggen die niet al bescherming genieten doordat ze zijn opgenomen in bijlage II en bijlage III bij het SPAW-protocol. Voor de concrete duiding van die beschermingsmaatregelen en een nadere uitleg daarvan wordt verwezen naar het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES en de bijbehorende nota van toelichting.

3. Aanleiding en doel

De aanwijzing van het Yarari-reservaat beoogt de bescherming van dieren van walvisachtigen (*Cetacea*), haaien en roggen te verbeteren. De aanwijzing van het Yarari-reservaat als natuurpark in deze regeling en de beschermingsmaatregelen voor haaien en roggen in het Uitvoeringsbesluit Wgnb sluiten aan bij de Nederlandse internationale haaienstrategie voor haaien en roggen, inclusief de strategie voor Caribisch Nederland (de internationale haaienstrategie)⁷, het Beheerplan voor mariene diversiteit en visserij in de EEZ van Caribisch Nederland⁸, en het Natuur- en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030⁹. Tevens wordt met deze aanwijzing invulling gegeven aan het zogenaamde Marine Mammal Action Plan dat door het VN-Milieuprogramma (UNEP) is vastgesteld¹⁰. Dit actieplan beoogt specifiek om dieren van walvisachtigen regionaal in het Caribisch gebied te beschermen. Daarnaast vormt met name de bescherming van haaien en roggen een aandachtspunt.

De aanwijzing van het Yarari-reservaat als natuurpark onder het SPAW-protocol leidt tot het stellen van regels voor interacties met al deze dieren binnen het reservaat, om zo verstoring te voorkomen. Ook kunnen op grond van artikel 10 van het SPAW-protocol regels gesteld worden ter bescherming van haaiensoorten die niet op de bijlagen van het SPAW-protocol vermeld staan, maar die grote kans lopen om bedreigd te raken. Haaien, voor zover ze niet reeds bedreigd zijn, lopen door hun biologie (late geslachtsrijpheid, weinig nageslacht) en wereldwijde overbevissing, daadwerkelijk grote kans om bedreigd te raken. De diverse beschermende maatregelen zijn in het op artikel 8a, derde lid, van de Wgnb BES gebaseerde Uitvoeringsbesluit Wgnb opgenomen.

De instelling van het Yarari-reservaat, overeenkomstig het bepaalde in artikel 2a, tweede lid, van de Wgnb BES, is in nauw overleg gebeurd met de bestuurscolleges van de openbare lichamen van Saba, Sint Eustatius en Bonaire. Memoranda van overeenstemming hiertoe zijn ondertekend door de toenmalige vertegenwoordigers van de openbare lichamen en de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken. De bestuurscolleges committeren zich aan de beheer- en beschermingsmaatregelen in het Yarari-reservaat, met name vanwege de verwachte positieve effecten voor bestandsbeheer en daarmee ook voor het economisch zo belangrijke (duik)toerisme. De aanwijzing van het Yarari-reservaat als natuurpark in deze regeling en de beschermingsmaatregelen die zijn opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES strekken tot formalisering van hetgeen in de memoranda van overeenstemming is neergelegd.

Overeenkomstig artikel 2a, derde lid, van de Wgnb BES wordt het natuurpark Yarari voorgedragen bij het uitvoerende bureau van het SPAW-protocol, met het verzoek tot opname in de bij het verdrag horende lijst van beschermde gebieden.

4. Administratieve lasten en inwerkingtreding

Onderhavige regeling heeft geen gevolgen voor de regeldruk. Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop het Uitvoeringsbesluit Wgnb BES in werking treedt.

*De Minister voor Natuur en Stikstof,
C. van der Wal-Zeggelink*

⁷ Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 33 450, nr. 58.

⁸ <https://www.rijksdienstcn.com/landbouw-natuur-voedselkwaliteit/natuur/integraal-beheerplan-voor-mariene-biodiversiteit>.

⁹ Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 33 576, nr. 190.

¹⁰ <https://www.car-spaw-rac.org/IMG/pdf/mmap.pdf>.